

Nr. 66
Din 22 iulie 2022

Către Comisia Economie, Buget și Finanțe

Copie: **Ministerul Economiei**

Consiliul Concurenței

Ref: *Cu privire la proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (legea practicilor comerciale neloiale), votat în prima lectură*

Stimate Domn / Doamnă,

Prin prezența, companiile membre ale Asociației Investitorilor Străini Vă salută și Vă exprimă înaltele sale considerațiuni.

Intervenim în atenția Domniilor Voastre în contextul votării în prima lectură, la 14 iulie curent, a Proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (Legea nr.231/2010 cu privire la comerțul interior – art.21¹, 21¹⁴, 21¹⁵, ș.a.; Legea concurenței nr.183/2012 – art.32, 39, 801; Codul contravențional nr.2185/2008 – art.273, 402, 404¹, 414), în continuare “Proiect”. Trebuie să menționăm că prevederile acestui proiect, inclusiv impactul unor modificări, a fost adus în discuții pe diverse platforme, atât prin intermediul asociațiilor de business, cât și în cadrul discuțiilor publice organizate de Ministerul Economiei, în cadrul cărora au fost expuse mai multe neconcordanțe dintre normele incluse în proiect cu normele legislației naționale și cadrul internațional.

Prin intermediul asociațiilor de business a fost solicitat avizul Consiliului Concurenței, care a reconfirmat îngrijorările mediului de afaceri și a venit cu unele comentarii și recomandări. În avizul său din 14.03.2022 nr. DJ -06/91-339, Consiliului Concurenței a atenționat **despre incompatibilitate cu normele Legii Concurenței**. Acest aviz a fost adus la cunoștința Ministerului Economiei și ulterior Comisiei economie, buget și finanțe. Ulterior, la 29 iunie, Guvernul aprobă Proiectul de lege (cu un mesaj că discuțiile vor continua în cadrul Comisiei Parlamentare), iar în data de 14 iulie 2022, Parlamentul a aprobat în prima lectură acest proiect. În pofida faptului că Consiliul Concurenței, conform textului proiectului dat, este responsabil pentru examinarea și sancționarea practicilor comerciale neloiale, în ambele cazuri, avizul Consiliului Concurenței nu a fost luat în considerație. Asemenea abordare creează incertitudini cu privire la transparența procesului legislativ.

Prin acest proiect de lege se intenționează completarea Legii privind comerțul interior, Legea concurenței și Codul contravențional cu norme care ar interzice și sancționa practicile comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentară, precum și transpunerea Directivei (UE) 2019/633

a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentară.

Considerăm că intenția autorilor proiectului de a îmbunătăți cadrul legal și de a-l aduce în conformitate cu Directiva UE este una foarte bună, însă suntem îngrijorați de o transpunere inoportună, prin includerea în proiect a unor prevederi locale care nu se regăsesc în Directiva 633 UE și care conțin conflicte între Legea Concurenței, Codul civil, Legea comerțului interior, Legea privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și pot genera confuzii în procesul de implementare.

Obligația listării (art. 21¹⁶ alin. 1) lit. (s), alin. 8), 10), 12) este egală cu obligația încheierii unui contract. Este una din cele mai îngrijorătoare norme, care vine în contradicție cu cadrul legal, nu se reflectă în Directiva 633 UE și este lipsită de orice logică comercială, atunci când **libertatea comerțului și protecția concurenței sunt asigurate de Stat și stabilite de Constituție.**

Articolul 126 din Constituția RM stipulează: (2) Statul trebuie să asigure: b) libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție;

Art. 993 alin. (2) Cod civil stipulează: Părțile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispozițiilor legale imperative, contracte și pot stabili conținutul lor.

Considerăm, de asemenea, inadmisibile prevederile, conform cărora ***listarea este obligatorie și va cuprinde întreaga gamă de produse din ofertă.*** Prin prezenta prevedere se intervine dur în activitatea de negocieri dintre Părți, prin impunerea listării unor produse necompetitive sub aspectul calității sau prețului. Prin urmare, obligativitatea acestei norme nu va permite negocierea unui preț mai bun și a unui sortiment de produse, fapt care reprezintă, pe de o parte, o imixtiune excesivă a statului în activitatea de întreprinzător, iar pe de altă parte, ***o creștere de preț pentru consumator și un sortiment impus***, indiferent de necesitățile sau preferințele acestuia. **Dorim să reiterăm corelația dintre cerere și ofertă care întotdeauna va prevala.** Atât comercianții, cât și producătorii își vor organiza procesele și politicile interne reieșind din această formulă de parteneriat.

În spatele unor rafturi de produse stau multiple procese comerciale, studii de piață, comparații de preț, evaluarea performanței comerciale a produselor, reglarea stocurilor, reducerea risipei alimentare, etc. O supra-reglementare a activității de întreprinzător perturbă grav activitatea agenților economici și denaturează concurența pe piața produselor alimentare, prin imposibilitatea aplicării unor procese absolut necesare pentru efectuarea unui comerț modern, prin consolidarea și mai mare a unor jucători și/sau creșterea prețurilor pentru consumator.

De asemenea, **suntem îngrijorați de impunerea mecanismului de confirmare a lipsei spațiului liber la raft**, aceasta fiind o măsură exagerată de reglementare a activității de întreprinzător. Mai mult, verificarea condițiilor refuzului listării se va efectua de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA).

Hotărârea de Guvern nr. 600/27.06.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor stabilește la pct. 7 din Anexa nr. 1 următoarele: *Agenția are misiunea de a asigura implementarea politicilor statului în domeniile orientate spre garantarea siguranței alimentelor și a calității produselor alimentare, inclusiv a alcoolului etilic, a producției alcoolice, produselor vitivinicole și a berii, întreținerea unui sistem de măsuri publice menite să asigure sănătatea animală și*

protecția plantelor, inofensivitatea produselor alimentare și a materiei prime, precum și protecția consumatorilor în domeniul alimentar.

În acest context, este necesar de determinat, dacă ANSA are competența și resursele necesare în implementarea alin. 12) propus de autori, iar în lipsa unui mecanism clar stabilit și lipsa unor criterii transparente, există dubii rezonabile că autoritatea va putea exercita corect sarcinile de control.

Referitor la susținerea producătorilor autohtoni, aceasta poate fi efectuată pe două dimensiuni, **una, pe partea de ofertă**, prin facilitarea accesului la resurse financiare, tehnologice și suport informațional și consultativ pentru a spori competitivitatea, organizarea târgurilor și a spațiilor comerciale tematice, suport în crearea asociațiilor de profil pentru a crește puterea de negociere, și **alta, pe partea de cerere**, prin lansarea campaniilor de promovare a culturii consumului produselor autohtone, prin cultivarea interesului și educației consumatorilor pentru produsele autohtone, și altele. Astfel, întru asigurarea susținerii și prezenței pe raft a produselor autohtone, considerăm că urmează a fi sporită competitivitatea, a renunța la sancțiuni administrative care vor afecta mediul concurențial, climatul de afaceri, precum și atractivitatea Moldovei pentru investiții străine.

În speranța unei abordări obiective și echidistante în raport cu toți agenții economici din Republica Moldova, Vă mulțumim anticipat și suntem la dispoziția Domniilor Voastre pentru orice clarificări și argumentări.

Cu deosebite considerațiuni,

Ana Groza

Director Executiv

Notă: *Asociația Investitorilor Străini reunește 22 companii – cei mai mari investitori din Republica Moldova, investițiile cărora provin din 15 țări, cu peste 24.000 de angajați. Volumul total al investițiilor companiilor-membre FIA depășește 1 miliard 500 milioane euro, ceea ce constituie aproximativ 13% din PIB.*